

МЕНУВАЊЕ НА РЕФЛЕКСИИ

Насловот на изложбата „Менување на рефлексии“ (Changing Reflections) сугерира повеќе толкувања, условени пред се од авторскиот ракопис кај секоја од претставените авторки, но и играта со различните концепти за поимот ‘рефлексија’.

Поаѓајќи од етимологијата на латинскиот глагол reflex (да се навали наназад), концептот на рефлексија има мноштво ‘менливи’ толкувања во различни сфери: во физичката појавност на светот е дефиниција за ‘одбивање на светлина (топлина, звук) од рамна површина’; медицински како автоматска реакција на надворешна дразба (рефлекс); филозофски како когнитивна алатка или идеја за нештото; психолошки како процес на набљудување содржан во преносното значење на ‘одразот на сликата во огледалото’ во насока на набљудување, ретроспекција и/или интроспекција; општествено како резултат на одредени причинско-последични односи на објекти/субјекти итн.

Изложбата „Менување на рефлексии“ е во директна релација со личните женски позиции чија појдовна точка е Меѓународниот ден на жената - 8ми Март, со сета индивидуална и колективна борба што му претходела на овој ден и борбата што се уште трае во различни сегменти во општествата денес.

На рамните на визуелна презентација и јазик, дел од авторките поаѓаат од значењето на

прифаќањето на интроспекцијата, односно отвореното претставување на сопствените интимни состојби. Розафа Шпуза преку чистени црно - бели лирски портрети на жени драматично ги доловува и пренесува внатрешните постапки доживувања на кревките животни и се составени од позитивно-негативни крајници. Минливоста и менливоста се застапени и во делата на Михајела Јовановска преку нејзините (авто)портрети изведени во плексиглас (со прозирна фолија и сликарски интервенции) кои ја симболизираат транспарентноста и кршивоста на личноста. Слични интимни моменти и емотивни состојби на жената следи Маја Ќук преку симплифициран, речиси Хокниевски цртеж, во кои креира атмосфера само со помош на деликатна линеарност и лазурно нијансирана колоритност во суптилните до ниво на кроки портрети.

Ивана Смиљаниќ во видеото (серија од перформанси) “I dance, dance, dance” го користи танцот како универзален архајски терапевтски процес, при што нејзините движења се условени од современата музичка листа „диктирана“ од Другите (во случајов ‘невидливите’ жени, потиснати од традиционална балканската рурална средини).

Ликовниот јазик на Јана Јакимовска ја преиспитува мокта на општествените стереотипи и релации преку потрети на реалните жени-героини кои во изминативе години пружаа(т) активен отпор кон различните манифестации на репресивност и родово, полова, патријархална и друга доминација.